

Kreditorbeskyttelse

Af Sara Maria Grau, advokat og formand

Har du – eller har du haft – en verserende erstatningssag, er du muligvis stødt på ordet kreditorbeskyttelse. Hvis ikke, bør du læse med her og sikre dig kendskab til reglerne, inden du modtager erstatning. Har du allerede modtaget erstatning, bør du også læse med nedenfor, hvis du overvejer at bruge din kreditorbeskyttede erstatning på køb af fast ejendom, ting eller i øvrigt.

Retsplejelovens §513

Reglerne om kreditorbeskyttelse for erstatningsbeløb findes i Retsplejelovens §513, hvoraf følgende fremgår:

§513

Udlæg kan ikke foretages i erstatning for invaliditet eller tab af forsørger eller i godtgørelse i forbindelse hermed, hvis beløbet tilkommer skadelidte eller den, som har mistet en forsørger. Er beløbet udbetalt, kan udlæg dog ske, medmindre summen ved indsættelse på særskilt konto i bank eller sparekasse eller på anden måde er holdt klart adskilt fra skyldnerens øvrige formue. Tilsvarende gælder om renter og udbytte af kapitalen.

Stk. 2. I krav på godtgørelse for ikke-økonomisk skade, som ikke falder ind under stk. 1, kan udlæg først foretages, når beløbet er udbetalt.

Stk. 3. Udlæg kan ikke foretages i krav på erstatning for tab af arbejdsfortjeneste, medmindre der er forløbet 7 dage fra den dag, beløbet kunne fordres udbetalt.

Stk. 4. Udlæg kan dog foretages i de i stk. 1 og 2 nævnte beløb og krav, efter at kravet og dets stør-

relse er anerkendt eller fastslået af domstolene, hvis skyldneren under forretningen giver samtykke hertil, eller hvis skyldneren har stillet aktivet som pant for vedkommende fordring.

I relation til udbetalte erstatningsbeløb er det navnlig Retsplejeloven §513, der er relevant. Bestemmelsen medfører, at beløb, udbetalt i erstatning for invaliditet eller tab af forsørger, kan beskyttes mod kreditorforfølgning, såfremt beløbet indsættes på en særskilt konto og holdes adskilt fra den øvrige formue.

De beløb, der kan kreditorbeskyttes i henhold til Retsplejelovens §513, vil sædvanligvis også være undtaget fra deling ved skilsmisse.

Hvilke beløb kan kreditorbeskyttes

De beløb, der efter Retsplejelovens §513 kan kreditorbeskyttes, omfatter "erstatning for invaliditet eller tab af forsørger eller en godtgørelse i forbindelse hermed". Godtgørelse for varigt mén samt erstatning for tab af erhvervsevne og tab af forsørger udbetalt efter arbejdsskadesikringsloven, erstatningsansvarsloven, voldsofferloven og lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet vil utvivlsomt være omfattet af bestemmelsen.

Er der udbetalt svie- og smertegodtgørelse i tilfælde, hvor der viser sig at være varige følger, kan denne godtgørelse også kreditorbeskyttes. I de tilfælde hvor svie- og smertegodtgørelse udbetales uden, at der viser sig efterfølgende varige følger, vil beløbet imidlertid ikke kunne kreditorbeskyttes. I praksis bør svie- og smertegodtgørelse altid indsættes på en kreditorbeskyttet konto, idet denne ofte udbetales på et tidspunkt, hvor der endnu er usikkert, om der bliver tale om varige følger.

Beløb udbetalt i godtgørelse for varigt mén fra ulykkesforsikringer vil ligeledes kunne kreditorbeskyttes, ligesom engangsbeløb modtaget i erstatning for tab af erhvervsevne fra privattegnede forsikringer også vil kunne kreditorbeskyttes. Det er dog mere tvivlsomt, om løbende erstatning for tab af erhvervsevne fra privattegnede forsikringer vil kunne kreditorbeskyttes, og disse udbetalinger bør derfor ikke sammenblandes med andre kreditorbeskyttede midler.

Den praktiske fremgangsmåde

Når der modtages besked om, at der udbetales et af de ovenfor anførte erstatningsbeløb, der kan kreditorbeskyttes, er det vigtigt at meddele det relevante forsikrings-selskab, at beløbet ønskes udbetalt til en kreditorbeskyttet konto.

Man kontakter efterfølgende sin bank og anmoder om at få oprettet en kreditorbeskyttet konto. De fleste banker ønsker i den forbindelse at modtage dokumentation for, at der er udbetalt et beløb, der kan kreditorbeskyttes. Det vil i langt de fleste tilfælde være tilstrækkeligt at fremsende banken kopi af det brev/den mail, forsikrings-selskabet har sendt. Er der tale om en arbejds-skadesag, patientskadesag eller voldsoffersag, vil det formentlig være nødvendigt at sende kopi af afgørelsen om erstatning til banken.

I nogle tilfælde udbetaler forsikrings-selskaberne automatisk beløbet til den erstatnings-berettigedes nemkonto. Er dette sket, bør man aftale med forsikrings-selskabet, at man anmoder sin bank om at tilbageføre beløbet. Har man gæld i banken, risikerer man dog, at banken når at modregne, og så er der herefter sket lige præcis det, reglerne skal sikre imod. Er dette sket, bør man straks kontakte en advokat med henblik på at få undersøgt muligheden for at få forsikrings-selskabet til at hæfte for fejlen.

Det er ikke et krav, at den kreditorbeskyttede konto oprettes i ens egen bank, og der er heller ikke noget til hinder for, at der oprettes flere konti i forskellige banker.

Jeg har ingen kreditorer, så er det overhovedet relevant?

Som advokat, der meget ofte håndterer udbetaling af kreditorbeskyttede beløb, oplever jeg ofte at blive mødt med spørgsmålet om, om det overhovedet er relevant at kreditorbeskytte beløbet, hvis man ikke har nogen kreditorer.

Mit svar er altid ja!

Efter at have behandlet rigtig mange sager om erstatning for personskade, er det min erfaring, at det er umuligt at forudsige, hvad der sker. Selvom man efter en ulykke har en fornuftig økonomi, er der risiko for, at der er andre omstændigheder, der senere påvirker økonomien. Måske kan man ikke holde til at arbejde i samme omfang alligevel, måske er man ude for en ny ulykke eller bliver syg, måske bliver ens ægtefælle/samlever syg eller afgår ved døden, måske ændres reglerne for sociale ydelser, så man pludselig risikerer, at der sker modregning ved ydelser, der i dag ikke sker modregning ved osv.

Erstatningen skal sædvanligvis dække den indtjening og de udgifter, der er forbundet med invaliditet resten af livet, og det kan derfor få meget store konsekvenser, hvis beløbet pludselig mistes. De store konsekvenser taget i betragtning gør, at man altid bør indsætte beløb, der kan kreditorbeskyttes, på en kreditorbeskyttet konto. Hertil kommer, at det er relativt ukompliceret og sædvanligvis omkostningsfrit at oprette en kreditorbeskyttet konto.

Adskillelse fra andre midler

Det er yderst vigtigt, at der ikke indsættes andre beløb end kreditorbeskyttede beløb på en kreditorbeskyttet konto. Indsættes der et ikke-kreditorbeskyttet beløb på kontoen, er udgangspunktet, at alle øvrige beløb på kontoen mister deres kreditorbeskyttelse. Det anbefales derfor, at der kun hæves fra en kreditorbeskyttet konto, men at der aldrig indsættes beløb på kontoen af andre end forsikrings-selskabet eller advokaten.

Nogle banker har af hensyn til kravet om adskillelse en praksis, hvor kreditorbeskyttede konti er låst, således at der ikke kan overføres til dem, medmindre kontoen låses op. Dette skaber en øget sikkerhed for, at både den tilskadekomne og banken undgår, at kreditorbeskyttelsen sættes på spil.

I praksis har man i en sag fundet, at et beløb blev anset for at være adskilt fra modtagers øvrige formue, selvom beløbet blev udbetalt til modtagers konto med andre beløb, hvorefter erstatningsbeløbet straks blev flyttet til særskilt konto – og uden mellemkommende bevægelser på kontoen. Det vil dog altid være en konkret vurdering, og det vil derfor altid være fornuftigt, hvis man kan undgå at ende i en situation, hvor det ikke er nødvendigt at ende i en diskussion om spørgsmålet.

Køb af fast ejendom

Kreditorbeskyttede beløb kan som udgangspunkt anbringes i fast ejendom. Notering af kreditorbeskyttelse, jf. retsplejelovens §513, skal ske ved tinglysning af en servitut eller ved påtegning af det pantebrev, der indfries. Samtidig skal man sikre, at udbetalingen sker direkte fra den kreditorbeskyttede konto til ejendomsmægleren/sælger/bank.

Betales et hus 100% kontant af kreditorbeskyttede midler, vil hele huset være kreditorbeskyttet. En eventuel værdistigning vil ligeledes være omfattet af kreditorbeskyttelsen.

Lægges fx alene udbetalingen med kreditorbeskyttede midler, og tages der kreditforeningslån for resten, kan man argumentere for, at huset til fulde er kreditorbeskyttet, også for så vidt angår den del, der er afdrag på kreditforenings-

lånet. På den måde kan der altså være mulighed for at udvide kreditorbeskyttelsen. Spørgsmålet er dog endnu ikke endeligt afklaret i retspraksis.

En meget væsentlig ting, man skal holde sig for øje, hvis man placerer kreditorbeskyttede midler i fast ejendom, er, at det kreditorbeskyttede beløb kan miste sin kreditorbeskyttelse, hvis man senere omlægger lån eller optager nye lån i ejendommen. Man kan derfor blive begrænset i forhold til at optage lån til ombygning/tilbygning. Igen er der tale om et område, som ikke er afklaret i retspraksis, men af samme grund bør man altid være påpasselig.

Køb af ting

Kreditorbeskyttelsen gælder også i de situationer, hvor der anvendes kreditorbeskyttede midler til køb af ting. Det kan i princippet være alle ting, men særligt ved større erhvervelser kan det være relevant at sikre sig, at tingen er kreditorbeskyttet. Det kan fx være ved køb af bil, båd, campingvogn m.v. men gælder også for mindre ting som fx hvidevarer, møbler, billeder m.v.

Det vigtigste er, at man sikrer, at pengene kan følges fra den kreditorbeskyttede konto til forhandleren. Samtidig bør det skrives ind i købsaftalen/på kvitteringen (af sælger), at beløbet (eller evt. udbetalingen) stammer fra kreditorbeskyttede midler.

Sælges den kreditorbeskyttede genstand vil beløbet – og eventuelt også en værdistigning – fortsat bevare sin kreditorbeskyttelse, hvis beløbet holdes adskilt fra øvrig formue. Beløbet bør således indsættes direkte på en kreditorbeskyttet konto, og det må anbefales, at der oprettes en ny kreditorbeskyttet konto, hvis der på nogen måde kan være tvivl, om beløbet fortsat er kreditorbeskyttet, så der ikke sker blanding af kreditorbeskyttede og ikke-kreditorbeskyttede midler.

Hvis en kreditorbeskyttet genstand byttes med en anden genstand, vil den nye genstand formentlig også blive betragtet som kreditorbeskyttet. Igen bør man sikre sig dokumentation, hvoraf det fremgår, at den kreditorbeskyttede

genstand er anvendt som betalingsmiddel ved køb af den nye genstand.

Øvrig anvendelse af kreditorbeskyttede midler

Det afgørende i forhold til, om en erhvervelse kan kreditorbeskyttes, er, at man sikrer sig dokumentation for pengestrømmen og adskillelseskravet. Herudover bør det noteres relevante steder, at erhvervelsen er kreditorbeskyttet. Langt de fleste ting vil således kunne kreditorbeskyttes. Kreditorbeskyttede midler kan fx også anvendes ved køb af værdipapirer, oprettelse af selskaber, køb af immaterielle rettigheder mv.

Man bør altid rådføre sig med advokat og/eller bank ved større køb for kreditorbeskyttede midler. Der er mange ting, der kan gå galt, og vælger man at bruge en advokat, vil der altid være en ansvarsforsikring i sidste ende, hvis noget går galt.

